

ADDISON/RIPLEY

វិចិត្រសិល្បៈ

អត្ថបទរាយនាម : ភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ដើមទងអត្ថបទ

មនុស្សជាង ១៣ លាននាក់ រស់នៅលើទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលមានតាំងយូរលង់ណាស់មកហើយ ។ ដោយមានទន្លេមេគង្គហូរកាត់ រួមជាមួយនឹងបឹងទន្លេសាប ដែលជាបឹងទឹកសាបធំជាងគេទីបី នៅលើពិភពលោក ស្ថិតនៅ ចំកណ្តាលប្រទេស ជីវិតរស់នៅបែបបុរាណ និង ការចិញ្ចឹមជីវិតនៅក្នុងប្រទេសនេះ គឺកើតចេញពីវាលស្រែលេចទឹក និង “ភូមិអណ្តែតលើទឹក” នៅលើបឹងនោះ ។ អ្នកធ្វើដំណើរអាចជួបប្រទះទេសភាពដ៏ប្លែកនេះ ដោយការជិះយន្តហោះកាត់ ឬ បើកបរកាត់ប្រទេសនេះ ។ គេក៏អាចឃើញនៅលើចម្លាក់ថ្មដែលនៅស្ថិតថេរលើជញ្ជាំងប្រាសាទ និង លាននៃអង្គរ ។ ការ ប្រមូលវិចិត្រសិល្បៈសម្រាប់ស្ថានទូតអាមេរិកថ្មីនៅទីក្រុងភ្នំពេញ មានបំណងប្រើប្រាស់ស្នាដៃសិល្បៈ ដែលដាក់តាំងពេញ អគារ ដើម្បីបំពេញធាតុវប្បធម៌កម្ពុជាដែលនៅគង់វង្ស ហើយក្នុងខណៈពេលជាមួយគ្នានេះ គឺដើម្បីចែករំលែកភាព ប្លែកៗមួយចំនួននៃការបង្កើតថ្មីរបស់អាមេរិកាំងបែបទំនើប ។

ស្ថានទូតអាមេរិកថ្មីមានទីតាំងស្ថិតនៅជិតវត្តភ្នំ ដែលជាកន្លែងឧទ្ទិសដល់ការបង្កើតទីក្រុងភ្នំពេញនៅឆ្នាំ ១៣៧៣ ។ ស្ថានទូតថ្មីនេះ ពេញចិត្តនឹងកន្លែងនេះ ដែលវាផ្សារភ្ជាប់នូវអ្វីដែលចាស់ និង ថ្មី ។ ក្រៅពីជ្រើសរើសផ្ទាំងគំនូរតាំងនៅលើ ជញ្ជាំង និង ស្នាដៃសិល្បៈផ្សេងៗ ទីប្រឹក្សាសិល្បៈសម្រាប់ការប្រមូលវិចិត្រសិល្បៈនេះ បានស្នើឱ្យមានការពិភាក្សាលើអ្វី ដែលឃើញផ្ទាល់ភ្នែក រវាងប្រទេសទាំងពីរ រួមជាមួយនឹងប្រពៃណីប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏មានមោទន ដែលបង្ហាញពីភាពជឿន លឿននៃបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ក៏ដូចជាភាពរីករាយគ្មានទីបញ្ចប់នៃវិចិត្រសិល្បៈ ។

ការបំផុសគំនិតនៃការប្រមូលវិចិត្រសិល្បៈ មួយផ្នែក កើតចេញពីទិដ្ឋភាពនៃសម្លៀកបំពាក់ ជាការប្រៀបធៀប ចំពោះសកម្មភាពទៅវិញទៅមករបស់មនុស្ស និង មួយផ្នែកទៀត កើតចេញពីប្រពៃណីដែលនៅតែបន្តរដ្ឋខ្មាំងក្នាលើ សម្លៀកបំពាក់ និង តម្បាញ ដែលមាននៅកម្ពុជាសព្វថ្ងៃ ។ ទីប្រឹក្សាសិល្បៈមានការរំជួលចិត្តយ៉ាងខ្លាំងលើពណ៌ដ៏សំបូរបែប និង ភាពផ្សេងៗដ៏ច្រើននៃតម្បាញដែលមាននៅកម្ពុជា ជាពិសេស នៅលើសូត្រ ។ រោងសិប្បកម្ម ដូចជា Les Artisans d'Angkor និង Sobhanna បាននាំយកប្រពៃណីសម្លៀកបំពាក់កម្ពុជាទៅកាន់កម្រិតមួយខ្ពស់ ដោយមិនសម្រួល គុណភាព ឬ ប្រពៃណី ។ អ៊ីកាត់ ឬ ចងកៀត, សំពត់ជាមួង និង ក្រណាត់ដែលប្រើរាស់ថ្ងៃ សារុង និង ក្រមា គឺមានវត្តមានគ្រប់ទី កន្លែងដូចដែលវាជាផ្នែកមួយនៃជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃដែលពេញនិយម ។ ស្នាដៃរបស់សិល្បៈករដូចជា Arlonzia Pettway មកពី Gee's Bend, Georgia និង Marilyn Henrion ពី Hawley, Pennsylvania គឺជា ឧទាហរណ៍ចម្បងនៃការ

ប្រៀបធៀបនោះ នៅពេលដែលស្នាដៃរបស់ Colby Caldwell, Key Jackson, Charles Arnoldi, Matthew Chase-Daniel និង Suzanne Caporael បង្ហាញពីអំពោលអន្លេង និង អំពោលកាត់ទទឹងនៃតម្បាញ ឬ បំណែកនៃសំពត់ ក្រាល ។ គំនូរពណ៌ប្រេងរបស់ Kay Jackson ដែលតាំងនៅកន្លែងអង្គុយប្រតិបត្តិ និង បន្ទប់ប្រជុំប្រតិបត្តិ តូច ប្រើប្រាស់ ទ្រង់ទ្រាយផ្ទាំងចម្រុះ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីទស្សនៈទាននៃភាពផ្សេងៗនៅក្នុងទេសភាពអាមេរិកាំង។ រូបថតរបស់ Matthew Chase-Daniel បង្ហាញពីទស្សនៈទានផ្ទាំងចម្រុះ ក្នុងមធ្យោបាយមួយផ្សេង ដោយផ្តល់ដៃដែលបានថតនៅកន្លែងតែមួយ នៅពេលផ្សេងគ្នានៃថ្ងៃមួយ។ ស្នាដៃរបស់លោក ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងបន្ទប់ Multipurpose Rome និង ខាងក្រៅ ការិយាល័យរបស់ Bursar ។ បំណែកដ៏សំខាន់ ពី Gee's Bend Quilter's Collective ដែលជាក្រុមធ្វើសំពត់ក្រាល របស់ស្ត្រីទាំងអស់នៅ Georgia បានប្រើនៅតាមផ្លូវពីកន្លែងទទួលភ្ញៀវ ទៅ Atrium ។ ពណ៌ដ៏សំបូរបែបបន្ទុះបញ្ចាំងពីការ តុបតែងកាយដ៏ភ្លឺស្រស់ ដោយប្រើផលិតផលសូត្រ ដែលឃើញមាននៅ ពាសពេញកម្ពុជា និង បង្ហាញពីប្រពៃណីដ៏សំខាន់ ដែលបានបន្តនៅសហរដ្ឋអាមេរិក ចាប់តាំងពីដើមកំណើតរបស់វា នៅអាហ្វ្រិកខាងលិច ជាច្រើនជំនាន់មកហើយ ។

ទីប្រឹក្សាសិល្បៈគិតថា វាមានសារៈសំខាន់ដែលរួមបញ្ចូលនូវទិដ្ឋភាពមួយចំនួននៃប្រទេសនេះ ដោយសិល្បៈករដែល រស់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក. សិល្បៈករដែលបានចំណាយពេលជាច្រើននៅតំបន់ផ្សេងៗនៃកម្ពុជា និង ភាពស្គាល់ច្បាស់របស់ ពួកគេអាចប្រាប់ពីសិល្បៈរបស់ពួកគេ។ ដូច្នេះ ទេសភាពមើលពីលើនៃផ្ទៃដីដាំដុះរបស់ Eleanor Briggs ជាពិសេស កន្លែងមានជីជាតិ និង លិចទឹក ហាក់ដូចជាសម និង ដាក់តាំងនៅកន្លែងអាហារ។ រូបបោះពុម្ពលើផ្ទៃទីញ៉ូម ដែលគ្មានទី បញ្ចប់ និង អង្កេតយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ Kenro Izu ពីទឹកកន្លែងរបស់ខ្មែរដ៏អស្ចារ្យ នៅអង្គរ បង្ហាញពីការគោរព និង មន្ទិលលើភាពលម្អិតដែលនៅសល់ពីស្ថាបត្យករ និង សិល្បៈករដែលបានធ្វើការជាង ១០០០ ឆ្នាំមុន។ តាមរយៈ អង្គការ មិត្តភាពព្រំដែន ការគាំទ្ររបស់សិល្បករលើការបង្កើតមន្ទីរពេទ្យនៅសៀមរាប គឺមន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរ ដែលឧទ្ទិសដល់ ការងារជាមួយកុមារ បានផ្តល់ហេតុផលជាច្រើនដល់លោកឱ្យត្រឡប់មកកម្ពុជារវិញ។

នៅក្នុងប្រហោងលើជញ្ជាំងស្ថាបត្យកម្មបំភ្លឺដោយភ្លើង ដែលមាននៅអគារកណ្តាលនៃស្ថានទូតថ្មី គឺជាស្នាដៃតូចៗ ៧ របស់សិល្បៈករកម្ពុជា។ ក្រុមរូបចម្លាក់ និង អត្ថបដិរូប ធ្វើពីលោហៈ និង ថ្ម ត្រូវបានទិញសម្រាប់ប្រហោងទាំងនោះ បន្ទាប់ពីការធ្វើដំណើរទៅហាងជិតនេះ និង ផ្សារនៅសៀមរាប និង ភ្នំពេញ។ ក្រុមរូបចម្លាក់ថ្ម គឺតំណាងឱ្យព្រឹត្តិការណ៍ នៅក្នុងរឿង រាមកេរ្តិ៍ របស់ខ្មែរដ៏អស្ចារ្យ ដែលមានសុវណ្ណមច្ឆា, ស្វា និង យក្ស ផ្សេងៗ ហើយ ភ្ញៀវជនជាតិខ្មែរ អាចនឹង សម្គាល់បានយ៉ាងងាយស្រួល ពេលមកដល់អគារនេះ។ អ្នករាំធ្វើទីទងដែង ដែលជារូបតំណាងសម័យថ្មីនៃអ្នករាំ/ទេព អប្សរាខ្មែរបុរាណ ដែលដាក់នៅក្នុងប្រហោងជញ្ជាំងកណ្តាល បង្ហាញពីភាពល្អស្អាត, សម្រស់ និង ប្រពៃណី។ ស្នាដៃសិល្បៈ ដ៏ល្អ ផុសចេញពីប្រវត្តិធម្មជាតិនៃប្រទេស គឺបង្ហាញតាមរយៈរូបដ៏វិបាក ដែលមានក្បាច់យ៉ាងលម្អិតអស្ចារ្យ និង ត្រឹមត្រូវ មានជីវិត គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដែលធ្វើពីប្រាក់ផងដែរ សម្រាប់ប្រហោងជញ្ជាំងដែលនៅសល់ពីរ។

ផ្ទាំងគំនូរពណ៌ទឹកពីរផ្ទាំងធំរបស់ Patricia Tobacco Forrester, “El Yunque” ត្រូវបានដាក់តាំងយ៉ាងលេចធ្លោនៅកន្លែងទទួលភ្ញៀវនៃស្ថានទូត។ មាត្រដ្ឋាននៃស្នាដៃសិល្បៈនេះ, ពណ៌ទឹករបស់វា និង រូបភាពដ៏រឿងរាយ ធ្វើឱ្យវាជារតន្ត្រីសេស និង ជាតំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយសិល្បៈករអាមេរិកាំងដែលទទួលបានការគោរពជាទូទៅ និង ជាសិល្បៈករដែលបានធ្វើឱ្យកិត្តិយសរបស់នាងផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់ប្រទេសជាច្រើន និង មានផ្ទាំងគំនូរពណ៌ទឹកដែលមានមាត្រដ្ឋានធំនៅកន្លែងនោះ។ ផ្ទាំងគំនូរនោះត្រូវបានដាក់ទៅលើផ្ទាំងសំពត់ និង បានលាបថ្នាំដើម្បីការពារផ្ទៃក្រដាស និង ដាក់តាំងដោយមិនឱ្យខ្លាចការចាំងនៃកញ្ចក់។

ដាក់នៅលើជញ្ជាំងខាងក្រៅកន្លែងអាហារគឺជារូបស្ថាបត្យកម្មដែលមានពណ៌ចម្រុះរបស់ Dickson Carroll “ចូលក្នុងក្រុង” ដែលបានជ្រើសរើសដើម្បីភាពដូចគ្នាទៅនឹងទ្រង់ទ្រាយគ្រឹះ និង ទម្រង់នៃសំណង់ខ្មែរប្រវត្តិសាស្ត្រ ដូចដែលឃើញនៅអង្គរ និង កន្លែងផ្សេងទៀតនៅកម្ពុជា។ នៅពេលដែលស្នាដៃនេះមានលក្ខណៈប្លែក ការហ្វឹកហាត់របស់សិល្បៈករជាស្ថាបត្យករម្នាក់ និង ជំនាញធ្វើដោយដៃដ៏ល្អរបស់លោក គឺមានភស្តុតាងបញ្ជាក់នៅលើចម្លាក់ឈើយ៉ាងលម្អិត និង តំណរយ៉ាងស្មុគស្មាញ។ ក្នុងករណីនេះ ដូចនឹងស្នាដៃរបស់លោកជាច្រើន សិល្បៈករបានគូសគំនូរដែលមានមាត្រដ្ឋានយ៉ាងល្អិតល្អន់ ជាមួយនឹងពណ៌ផ្សេងៗ ដូចដែលបំណែកនិមួយៗនោះគឺជាសំណង់ដែលអាចរស់នៅបាន។ ស្នាដៃសិល្បៈដែលបានបញ្ចប់ យ៉ាងល្អិតល្អន់ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីគម្រោងយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់នេះ។

រួមជាមួយគ្នាទាំងអស់ ការប្រមូលវិចិត្រសិល្បៈនេះរួមមានស្នាដៃជាង ៦០ ជា គំនូរពណ៌ប្រេង និង ពណ៌ទឹក, ចម្លាក់ថ្ម, រូបធ្វើពីលោហៈ និង លាយចម្រុះ, ក្រណាត់ប៉ាក់ និង សំពត់ក្រាល, និង រូបបោះពុម្ព និង រូបថត ដោយសិល្បៈករ ដែលមានការទទួលស្គាល់, ជាងចម្បតា និង សិប្បករមិនស្គាល់ឈ្មោះ។ គោលបំណងនៃការប្រមូលវិចិត្រសិល្បៈនេះគឺដើម្បីភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង ចក្ខុ និង បញ្ជូនរវាងទម្រង់សិល្បៈកម្ពុជា និង អាមេរិក ក៏ដូចជាការរៀបចំលើជញ្ជាំង និង ទីកន្លែងនៃអគារថ្មីនេះ។ គ្មានកន្លែងណាមួយដែលគោលបំណងនេះអាចបង្ហាញឱ្យល្អជាង ផែនរូបផ្តិតពីចម្លាក់របស់ April Gornik “Mirror Forest” ដែលដាក់តាំងនៅការិយាល័យថ្មីនេះ គឺជាការសំដែងអោយឃើញពីលក្ខណៈទំនើបផងបូរណ៍ផង។ កម្រងវិចិត្រសិល្បៈធ្វើអោយគេមើលឃើញពីជំនាញនិងស្នាដៃរបស់សិល្បៈករនិងសិប្បករជាច្រើនដែលមកពីមជ្ឈដ្ឋានផ្សេងៗ។ សិល្បៈករដែលមកពីសហរដ្ឋអាមេរិកដែលតំណាងនៅទីនេះធ្វើការនៅតាមតំបន់ផ្សេងៗជាច្រើន។ គេមកពីមជ្ឈមណ្ឌលតាមទីក្រុង ដូច ជា New York និង Washington, DC. និងមកពីសហគមន៍ជនបទ ដូចជា Gee’s Bend នៅ Georgia ឬ សិល្បៈជាយក្រុងក្នុងតំបន់វាលខ្សាច់ ដូចជា Long Island នៅ New York ។

យើងសូមសំដែងនូវអំណរគុណចំពោះ ដំបូន្មាន ការចូលរួម និងការណែនាំរបស់អតីតបុគ្គលិកនិងបុគ្គលិកបច្ចុប្បន្ន ជាច្រើននៃស្ថានទូតអាមេរិកហើយនិងសហការីក្នុងការិយាល័យប្រតិបត្តិផ្នែកសាងសង់នៅក្រៅប្រទេស នៅក្នុងការរៀបរៀងកម្រងសិល្បៈនេះ។

សិល្បៈករដែលត្រូវបានរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងកំរងនេះមាន៖ Wolf Kahn, Pamela Nelson, Patricia Tobacco Forrester, Eleanor Briggs, Marilyn Henrion, Dab Treado, Betty Merken, Colby Caldwell, Shelly Lake, Charles Arnoldi, Alex Katz, Richard Bosman, Suzanne Caporael, Jackie Battenfield, Matthew Chase-Daniel, Jennifer Bain, Antonio Murado, Jennifer Barlett, Bill Dunlap, Kay Jackson, Ricardo Mazal/Gary Mankus, Seth Rosenberg, Al Held, Ron Rumford, Pat Steir, Ray Charles White, Kenro Izu, April Gornik, Joan Lebold Cohen, Dickson Carrol, Isabel Bigelow និង Arlonzia Pettway.

Christopher Addison

ផ្ទៃកំរិតសិល្បៈ: Addison/Ripley

ខែវិច្ឆិកា ២០០៥